

Finances públiques

Codi: 101085
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500259 Ciència política i gestió pública	OT	3	2
2500259 Ciència política i gestió pública	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Miguel-Angel López García
Correu electrònic: MiguelAngel.Lopez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: No
Grup íntegre en espanyol: Sí

Prerequisits

És recomanable tenir aprovades les assignatures "Economia Política" de 1r curs i "Política Econòmica i Economia del Sector Públic" de 3r curs.

Objectius

Es tracta d'una assignatura de quart curs, per tant de formació específica.

L'assignatura proporciona els instruments necessaris per l'anàlisi econòmica de les diferents fonts d'ingressos del sector públic, essent els impostos la més important. L'anàlisi d'un sistema impositiu té dos vessants principals. D'una banda, en consonància amb els criteris d'eficiència i equitat, és necessari establir els principis que ha de complir un sistema fiscal, i en els que s'ha de basar tant el disseny com les propostes de reforma dels mateixos. D'altre banda, s'ha de analitzar qui soporta realment la càrrega impositiva.

Els objectius formatius es poden sintetitzar en els següents:

1. Conèixer els diferents instruments de finançament del sector públic.
2. Tenir les coneixements necessaris per analitzar els efectes econòmics dels diferents impostos.
3. Poder fer una anàlisi crítica de les conseqüències, en termes d'eficiència i d'equitat de les principals figures impositives.
4. Poder avaluar adequadament les diferents alternatives de finançament del sector públic, seleccionant i justificant quin seria la més convenient en cada cas.

Competències

Ciència política i gestió pública

- Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina i els diferents camps; les elaboracions conceptuals, els marcs i els enfocaments teòrics que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits i subàrees, així com el seu valor per a la pràctica professional mitjançant casos concrets.

- Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
- Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
- Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
- Treballar autònomament.
- Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament els impactes de les polítiques d'imposició i subsidis.
2. Analitzar i explicar la dimensió econòmica que hi ha darrere les polítiques públiques.
3. Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
4. Avaluar el paper del sector públic com a agent econòmic.
5. Descriure de manera eficaç les formes d'intervenció pública sobre el sistema econòmic.
6. Descriure la fiscalitat ecològica i la relació que té amb el principi de sostenibilitat.
7. Diagnosticar situacions i problemes econòmics concrets
8. Explicitar els rols, les dimensions i l'estructura del sector públic en l'economia.
9. Exposar els principis polítics i els impactes de les polítiques fiscals (distributives i redistributives) en la desigualtat econòmica i l'equitat social.
10. Exposar les conseqüències de la reforma fiscal i els canvis en les figures impositives dels governs.
11. Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
12. Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
13. Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
14. Raonar sobre les propostes de polítiques econòmiques existents en diferents àmbits (monetari, fiscal, política de rendes, etc.) i en diferents territoris (món, Europa, Espanya).
15. Treballar autònomament.
16. Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.

Continguts

TEMA 1. INTRODUCCIÓ GENERAL

Anàlisi comparada dels ingressos i les despeses del sector públic a Espanya i Europa. El paper del sector públic al funcionament econòmic. Eficiència i equitat: els teoremes fonamentals de l'economia del benestar. La restricció pressupostària del sector públic. Principals programes de despesa pública. Tipus d'ingressos públics. Els impostos: tipus i principis impositius.

TEMA 2. IMPOSICIÓ I EFICIÈNCIA

Impostos de suma global i impostos distorsionants. L'excés de gravamen o cost en benestar de la imposició. Excedent del consumidor i excedent del productor. Efecte substitució i efecte renda. Anàlisi de l'excés de gravamen mitjançant corbes d'oferta i demanda.

TEMA 3. IMPOSICIÓ I EQUITAT

L'equitat impositiva: principi del benefici front principi de la capacitat de pagament. Progressivitat, proporcionalitat i regressivitat dels impostos. Els efectes dels impostos sobre la distribució de la renda. Incidència impositiva. Models d'equilibri parcial: el paper de les elasticitats. El model de Harberger d'incidència en equilibri general.

TEMA 4. IMPOSICIÓ SOBRE LA RENDA

Imposició sobre la renda personal. Definició de renda. Exclusions i deduccions de la base i la quota. La elecció de la unitat contribuent. Efectes econòmics de l'impost sobre la renda personal. L'impost negatiu sobre la renda. Imposició sobre la renda de les societats.

TEMA 5. IMPOSICIÓ SOBRE LES VENDES I SOBRE EL CONSUM

Els impostos sobre les vendes. Impuestos monofàsics i multifàsics. Els impostos especials sobre el consum com a mecanisme corrector d'externalitats. L'impost sobre el valor afegit: definició, característiques i modalitats.

TEMA 6. LA SEGURETAT SOCIAL COM A IMPOST

Objectius i disseny de la Seguretat Social. La Seguretat Social a Espanya. Prestacions: jubilació, atur, incapacitat i per supervivència. Finançament: les cotitzacions socials. El paper de la relació entre pagaments impositius i prestacions rebudes.

TEMA 7. IMPOSICIÓ SOBRE LA RIQUESA

Arguments a favor i en contra del gravamen de la riquesa. Classificació dels impostos sobre la riquesa. Impost sobre el patrimoni. Impuestos sobre la propietat. Impost sobre successions i donacions. Impost sobre transmissions patrimonials.

TEMA 8. FEDERALISME FISCAL

Arguments a favor i en contra d'un sistema de govern descentralitzat. Formació de comunitats i grandària òptima de les jurisdiccions fiscals. El model de Tiebout de "votació amb els peus". Els finançament dels nivells descentralitzats: impostos, transferències i deute.

Metodologia

El desenvolupament del curs es basa en les següents activitats:

Classes magistrals: en aquestes sessions el professor transmet als estudiants els coneixements bàsics de cadascun dels temes de la matèria. L'assistència a aquestes sessions és essencial per adquirir aquests coneixements que l'alumne haurà de complementar amb l'estudi personal.

Classes pràctiques: aquestes sessions inclouen un conjunt d'activitats que realitzen conjuntament l'estudiant i el professor entre les que destaquen la resolució de problemes, la preparació d'estud de casos i de debats sobre l'actualitat econòmico-fiscal a partir de reculls de premsa o de documents publicats per organitzacions diverses i la presentació a classe per part de l'alumne de treballs o pràctiques realitzades.

Activitats recomanades: el professor pot recomanar l'assistència a conferències, debats, seminaris i altres activitats, com a complement de l'assignatura.

Activitats autònomes: l'estudiant ha de complementar les activitats dirigides amb l'estudi dels textos proporcionats (manuals, lectures, apunts, etc.) i la realització d'exercicis pràctics.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	30	1,2	1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 14
Classes pràctiques	15	0,6	1, 4, 11, 12, 13
Tipus: Supervisades			
Documentació i bibliografia, treballs individuals i en grup i tutories	15	0,6	12, 13, 16
Tipus: Autònomes			
Estudi personal, treballs i altres activitats recomandes	80	3,2	2, 3, 9, 11, 12, 13, 16

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es durà a terme de manera continua al llarg del curs amb els següents criteris:

1. Dues proves escrites, que es realitzaran a les dates especificades, 60%
2. Dos exercicis pràctics, que s'hauran de lliurar a les dates especificades, 40%.

El professor determinarà, la primera setmana de classe, les dates de les diferents proves d'avaluació. Els estudiants han de respectar rigorosament les dates d'entrega i d'avaluació, o en cas contrari no seran avaluats.

Per aprovar l'assignatura cal que la nota mitjana de les dues proves escrites no sigui inferior a 3,5 sobre 10.

Els no-presentats:

Els estudiants que iniciïn el procés d'avaluació continuada tindran una nota final d'aprobat o suspès de l'assignatura, en cap cas de no presentat. L'excepció és que només s'hagi presentat a una de les activitats avaluables, en aquest cas, la nota serà no presentat.

Compensació:

Els estudiants que hagin obtingut una nota ponderada a les diferents proves d'avaluació continua inferior a 5 sobre 10, podran presentar-se a un examen compensatori a la data marcada per la Facultat. La nota d'aquest examen substitueix la qualificació obtinguda en les proves escrites, i ponderarà un 60% en la nota final, essent el 40% restant la qualificació obtinguda en els exercicis pràctics.

Casos especials:

En els casos que l'estudiant no pugui assistir a les proves escrites i ho pugui justificar documentalment, el professor establirà els mecanismes de recuperació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exercici pràctic 1	20%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 7, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16
Exercici Pràctic 2	20%	3	0,12	3, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 16
Prova escrita 1	30%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 12, 15
Prova escrita 2	30%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 15

Bibliografia

Mankiw, G.N. Principios de Economía, Thomson-Paraninfo, 2008

Rosen, H.S. Hacienda Pública, McGraw-Hill, 2005.